

Varkenshouderij Hopman te Herpen

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
en de aanvulling daarop**

13 maart 2008 / rapportnummer 1797-54

1. OORDEEL OVER HET MER

De Firma Hopman Agrarische Bedrijven BV wil komen tot uitbreiding van haar bedrijf aan de Berghemseweg 21a te Herpen. Het initiatief voorziet in het houden van 2.184 fokzeugen, 448 opfokzeugen, 6 beren en 160 biggen. Om dit te realiseren worden er twee vleesvarkensstallen gesloopt en worden er twee nieuwe zeugenstallen gebouwd; één drachtige zeugenstal voor 1.500 zeugen en één kraam/dekstal voor 684 zeugen. Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, de gemeente Oss, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

Aanvankelijk constateerde de Commissie bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een essentiële tekortkoming. Deze had betrekking op de uitwerking van de referentiesituatie. Daarnaast had de Commissie nog een aantal aandachtspunten ten behoeve van de besluitvorming geconstateerd. Het betrof onduidelijkheden rond de geurberekeningen, het gebruik van AAgro-Stacks en de uitwerking van geluidhinder. Deze drie aandachtspunten waren niet aangemerkt als essentiële informatie aangezien aanpassing van de genoemde punten niet zou leiden tot wezenlijke andere uitkomsten in het MER.

Bovenstaande punten zijn in een memo op 22 oktober 2007 gemeld aan het bevoegd gezag. De initiatiefnemer heeft op 21 december 2007 en op 1 februari 2008 aanvullingen op het MER ingediend. In de aanvullingen zijn alle bovenstaande punten behandeld.

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvullingen **alle essentiële informatie aanwezig** is. De referentiesituatie is in de aanvulling van 1 februari 2008 goed meegenomen. Zodoende geeft het MER met de aanvullingen de juiste uitgangssituatie waarmee de diverse alternatieven vergeleken moeten worden.

In hoofdstuk 2 wordt de essentiële informatie rond de referentiesituatie nader toegelicht. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de overige aandachtspunten.

2. INHOUDELIJKE TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Referentiesituatie

MER

In het MER stelde de initiatiefnemer dat de inrichting met de huidige dierbezetting van 2.204 vleesvarkens valt onder de IPPC-richtlijn. Op grond van artikel 22.1a van de Wet milieubeheer diende de vergunning van de veehouderij waartoe een gpbv-installatie behoort (IPPC-veehouderij), uiterlijk op 30 oktober 2007 in overeenstemming zijn met de vereisten van de IPPC-richtlijn. Op die datum diende ook de werking van de veehouderij in overeenstemming te zijn met deze richtlijn. Dit houdt in dat vanaf die datum voor het bedrijf toepassing van de 'best beschikbare technieken' (BBT) verplicht is. Hiervan

moet bij de beschrijving en uitwerking van de referentiesituatie worden uitgegaan.

In het MER was de huidige situatie, zonder aanpassing van de inrichting aan de IPPC-richtlijn, meegenomen als referentiesituatie. De initiatiefnemer sprak daarnaast de verwachting uit in het MER uit dat het bedrijf voor 30 oktober 2007 een nieuwe Wm-vergunning zou hebben. De initiatiefnemer stelde dat, mocht dit niet het geval zijn, de veebezetting nog voor 30 oktober 2007 met ruim 200 vleesvarkens teruggebracht zou worden tot net onder de 2.000 vleesvarkens.

De Commissie constateerde dat de verlening van een nieuwe vergunning voor 30 oktober 2007 ten tijde van de beoordeling van het MER al niet meer haalbaar was. Ook de aanpassing van de dierbezetting was geen optie, aangezien daarvoor een revisievergunning dient te worden aangevraagd, dan wel een besluit moet zijn genomen op een verzoek tot een gedeeltelijke intrekking van de vergunning.

De huidige inrichting viel daarmee vanaf 30 oktober 2007 onder de IPPC-richtlijn. Die situatie diende, zoals reeds aangegeven in de richtlijnen, in het MER als referentiesituatie meegenomen te worden.

Aanvulling

In de aanvulling van 21 december 2007 voerde de initiatiefnemer een aantal punten aan waarom zijn varkenshouderij in de referentiesituatie niet de IPPC-richtlijn mee zou hoeven nemen. Onder meer werd aangehaald dat weliswaar sprake is van 2.204 vleesvarkens, maar dat minimaal 12% van de dieren onder de 30 kg. valt en dat daarmee het aantal dieren boven de 30 kg. uitkomt op 1.940. Daarmee zou het bedrijf net onder de IPPC-grens vallen. De Commissie kan zich niet vinden in deze redenatie.

Bij gespecialiseerde vleesvarkenbedrijven zijn de stallen ingericht op groeps-huisvesting met een hokoppervlak van 0,8 m² per dier. Daarbij wordt geen verschil gemaakt tussen de huisvesting van dieren lichter en zwaarder dan 30 kg. De varkens komen binnen op een gewicht van circa 25 kg. en groeien binnen 10 dagen tot 30 kg. In die situatie is het niet logisch om onderscheid te maken tussen varkens lichter en zwaarder dan 30 kg. Alle dierplaatsen zijn immers bestemd voor varkens van meer dan 30 kg. Dat er korte tijd lichtere varkens staan, doet daar niet aan af.

In de aanvulling van 1 februari 2008 heeft de initiatiefnemer wel de referentiesituatie conform de IPPC-richtlijn uitgewerkt. Tevens is in deze aanvulling een effectvergelijking uitgevoerd waarbij deze referentiesituatie betrokken is. Daarmee is alle essentiële informatie voorhanden.

Om misverstanden te voorkomen merkt de Commissie nog op dat de volgorde in de vergelijking van de alternatieven in tabel A op pagina 2 van de aanvulling van 1 februari 2008 niet goed is weergegeven. De referentiesituatie is de situatie waarbij wordt voldaan aan de IPPC-richtlijn. De beschrijving van die situatie staat in kolom 3, terwijl kolom 2 aangehaald wordt als de referentiesituatie. De inhoud van kolom 2 en 3 moet omgedraaid worden. In de toelichtende tekst onder tabel A wordt wel de vergelijking van de juiste referentiesituatie met de overige alternatieven gemaakt, waarbij voldaan wordt aan de IPPC-richtlijn. Uit de effectvergelijking kan worden geconstateerd dat het VKA ten opzichte van de referentiesituatie zorgt voor een verhoging van de ammoniakemissie.

De veronderstelling in de aanvulling van 1 februari 2008 dat de oude emissieruimte weer mag worden opgevuld acht de Commissie niet correct weergegeven. Daar had moeten staan dat de emissieruimte, wanneer het bedrijf voor 30 oktober 2007 overgeschakeld was op een bedrijfsvoering die voldeed aan de IPPC-richtlijn, opgevuld had mogen worden.

- De Commissie concludeert dat in de laatste aanvulling, ondanks de onjuiste weergave, de juiste uitwerking aan de referentiesituatie en de effectvergelijking is gegeven.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER

3.1 Onduidelijkheden geurberekeningen

MER

De berekening met V-Stacks vergunning riep bij de Commissie een aantal vragen op. Ten eerste was er onduidelijkheid over de hoogte en plaats van de emissiepunten bij het initiatief. Ten tweede signaleerde de Commissie dat bij de berekening werd uitgegaan van een gemiddelde gebouwhoogte die overeenkwam met de nokhoogte. Dit kon volgens de Commissie niet kloppen. Ten derde kwamen de coördinaten zoals gebruikt bij de V-Stacks berekening niet overeen met de coördinaten in het akoestisch rapport.

Verder constateerde de Commissies dat het verwarrend was dat niet overal in het MER variant 2 goed beschreven stond. In het MER was variant 2 uitgerust met een chemische luchtwasser in combinatie met luchtconditionering. Variant 2 kende dus niet, zoals onder meer op pagina 5 van de samenvatting werd gesteld, een gecombineerde luchtwasser, dit in tegenstelling tot variant 1. De Commissie adviseerde het MER hierop aan te passen.

Aanvulling

In de aanvullingen op het MER zijn nieuwe berekeningen toegevoegd. Tevens gaat de eerste aanvulling in op de geconstateerde foutieve weergave van variant 2. In de aanvulling zijn de foute vermeldingen gecorrigeerd. De tabel met de vergelijking van de alternatieven is aangepast en voor geur hebben variant 1 en 2 nu dezelfde waardering ten aanzien van geurhinder.

In de aanvulling wordt meegedeeld dat variant 2 vanwege technische beperkingen niet doorgevoerd kan worden. Deze constatering bevreemdt de Commissie omdat de variant in de aanvulling inhoudelijk niet is aangepast. Met het wegvallen van variant 2 blijft alleen variant 1 over, tevens het MMA.

Ten behoeve van de bepaling van de geurbelasting is de Commissie nagegaan of de Berghemseweg 19 en 21 geurgevoelige objecten zijn. Uit de correspondentie van de gemeente Oss kan de Commissie niet eenduidig afleiden of beide woningen geurgevoelige objecten zijn. De Commissie heeft de indruk dat beide woningen moeten worden beschouwd als niet-geurgevoelige objecten conform de Wet geurhinder en veehouderij.¹ Duidelijk is in ieder geval dat beide woningen momenteel feitelijk gebruikt worden als burgerwoning². Daar-

---

¹ De woningen zijn conform de Wet geurhinder en veehouderij geurgevoelig indien de woningen voor 19 maart 2000 zijn afgesplitst (verkocht) danwel dat voor die datum de milieuvergunning van het bij die bedrijfswoning horende inrichting is ingetrokken.

² Zie ook inspraakreactie nummer 3.

naast duidt het bestemmingsplan beide woningen nog aan als agrarische bedrijfswoning.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag om met zekerheid vast te stellen dat de woningen aan de Berghemseweg 19 en 21 geen geurgevoelige objecten. Mochten één of beide woningen geurgevoelig zijn, dan moeten deze woning(en) alsnog betrokken worden in de toetsing conform de vigerende wetgeving.

3.2 Gebruik Agro-Stacks

MER

In het MER was de ammoniakdepositie berekend met de oude omrekeningsfactoren uit de Interimwet ammoniak en veehouderij. De Commissie adviseerde de berekeningen voor ammoniak, in de op te stellen aanvulling, uit te voeren volgens de meest recente inzichten, namelijk door toepassing van het rekenmodel Agro-Stacks. Dit model is sinds de zomer van 2007 beschikbaar om de verspreiding en depositie van ammoniak uit te rekenen. En in dit model zijn de meeste recente inzichten rond emissie, verspreiding en depositie van ammoniak opgenomen.

Aanvulling

In de eerste aanvulling op het MER zijn in een bijlage de berekeningen van de ammoniakemissie en –depositie opgenomen. Door de initiatiefnemer wordt gesteld dat de resultaten van deze berekeningen geen effect hebben op de constatering in het MER. Daarbij werd echter uit het oog verloren dat bij deze redenering werd uitgegaan van de verkeerde referentiesituatie.

In de tweede aanvulling zijn de berekeningen en de effectvergelijking voor ammoniak gecorrigeerd met betrekking tot de referentiesituatie.

- De Commissie concludeert dat met beide aanvullingen de juiste berekeningen met AAgro-Stacks zijn gepresenteerd.

3.3 Geluid

MER

In het akoestisch onderzoek dat was aangeleverd bij het MER wordt uitgegaan van een acceptabel equivalent geluidsniveau van 45, 40 en 35 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Uit het onderzoek bleek echter nergens dat aan deze referentiewaarden een referentiemeting of -kaart ten grondslag ligt. Mocht die meting of kaart ontbreken, dan zou voor de geluidgevoelige woningen moeten worden uitgegaan van de referentiewaarden voor het landelijke gebied³ (40, 35 en 30 dB(A) voor de dag-, avond- en nachtperiode). De Commissie adviseerde in een aanvulling op het MER duidelijk te maken dat het initiatief kan voldoen aan de eisen uit de Wgh.

In het akoestische rapport bij het MER werd geconcludeerd dat in de nieuwe situatie de geluidsnormen ten aanzien van het laden van biggen zouden worden overschreden. Gesteld werd dat dit een reeds vergunde activiteit betrof. Door de toename van de duur en frequentie van laden van biggen zijn de vergunde en de nieuwe situatie echter niet vergelijkbaar. De veronderstelling in het MER dat er geen maatregelen genomen konden worden, verwonderde de Commissie. De Commissie vroeg zich af of het inpandig laden van biggen niet

---

³ Ter toelichting: voor de bepaling van de geluidhinder op de nabijgelegen geluidgevoelige bestemmingen is de geluidsreferentie van die bestemmingen relevant en niet de referentie van de in het MER onderzochte inrichting.

een afdoende akoestische maatregel zou zijn die bij dit initiatief toegepast zou kunnen worden.

Aanvulling

Bij de eerste aanvulling heeft de initiatiefnemer een nieuw akoestisch rapport aangeleverd waarin het inpandig laden van de varkens is verwerkt. Er is in deze aanvulling echter nog geen duidelijkheid gegeven over het gebruik van de hogere referentiewaarden voor het landelijk gebied. In de tweede aanvulling is ook niet nader op dit punt ingegaan.

- De Commissie adviseert bevoegd gezag om slechts uit te gaan van de verhoogde referentiewaarden als is aangetoond dat aan die waarden een referentiemeting of – kaart ten grondslag ligt.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Hopman Agrarische bedrijven BV

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders gemeente Oss

Besluit: vergunningverlening Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: uitbreiding varkenshouderij

Betrokken documenten:

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: Weekblad regio Oss d.d. 2 augustus 2006

aanvraag richtlijnenadvies: 26 juli 2006

ter inzage legging startnotitie: 3 augustus t/m 13 september 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 6 oktober 2006

richtlijnen vastgesteld: 24 oktober 2006

kennisgeving MER in: Weekblad regio Oss d.d. 5 september 2007

aanvraag toetsingsadvies: 31 augustus 2007

ter inzage legging MER: 6 september t/m 17 oktober 2007

toetsingsadvies uitgebracht: 13 maart 2008

Bijzonderheden:

De Firma Hopman Agrarische Bedrijven BV wil komen tot uitbreiding van haar bedrijf aan de Berghemseweg 21a te Herpen. Het initiatief voorziet in het houden van 2.184 fokzeugen, 448 opfokzeugen, 6 beren en 160 biggen. Om dit te realiseren worden er twee vleesvarkensstallen gesloopt en worden er twee nieuwe zeugenstallen gebouwd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen. Aanvankelijk constateerde de Commissie bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een essentiële tekortkoming. Deze had betrekking op de uitwerking van de referentiesituatie. De initiatiefnemer heeft op 21 december 2007 en op 1 februari 2008 aanvullingen op het MER ingediend. De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvullingen alle essentiële informatie aanwezig is.

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen.

Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. H.J.M. Hendriks

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

C. Spapens

drs. R.C.G. Warmenhoven (werkgroepsecretaris)

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. J.M. Megens, Herpen
2. J.G.M. de Grijs, Koolwijk
3. A & S Advocaten namens J. de Grijs, Herpen
4. J. van der Sloot en A. van der Sloot-van Dinther, Koolwijk
5. SRK Rechtsbijstand namens fam. C.A. van Diepstraten, Herpen

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Varkenshouderij Hopman te Herpen en de aanvulling daarop**

De Firma Hopman Agrarische Bedrijven BV wil komen tot uitbreiding van haar bedrijf aan de Berghemseweg 21a te Herpen. Het initiatief voorziet in het houden van 2.184 fokzeugen, 448 opfokzeugen, 6 beren en 160 biggen. Om dit te realiseren worden er twee vleesvarkensstallen gesloopt en worden er twee nieuwe zeugenstallen gebouwd. Voor de besluitvorming over de aanvraag van deze vergunning is de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen.

ISBN: 978-90-421-2253-6